

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., an
3 fl., an 1 d. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., an
9 frcs., an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a doua oră
6 cr., a treia oră 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»

în
Blaș.

Anul VI.

Blaș 11 Iuliu 1896.

Numărul 28.

Invitare de abonament.

Rugăm pe Domnii abonenti, să binevoască a-și renoua abonamentul. Spre scopul acesta am alăturat la numărul trecut asemănătoare postala.

Restanțierii sînt rugați, să-și achiteze cât mai în grabă abonamentele, ca să putem acoperi spețele însemnate ale edării foii.

Prețurile se ved în capul foii.

Administrațiunea.

Pasivitate absolută?

„Tribuna“, se vede că în numele comitetului național, pentru alegerile dietale, ce se apropie, a enunțat principiul, care să-l observe alegătorii români: *Pasivitate absolută.*

Referitoriul la principiul acesta îndrăznim a risca câte va observări.

Întâiu și mai întâiu îndrăznim a declara, că nici o dată nu am fost de credința, că Românii cu ajutorul pasivității vor pute, să ajungă la rezultate reale, cari să le fie favoritoare.

Pentru ca un popor cu arma pasivității să pôtă purta o luptă politică încununată cu succes, s'ar pretinde, ca el să fie așa de puternic, cât cu prilejul alegerilor dietale să se simțescă adânc abținerea lui de la vot. Dar pasivitatea noastră până acum n'a ajuns, să-și dobîndescă o atare importanță.

Dieta țării se intrunesc și fără de votul nostru, și după ce s'a întrunit, de loc nu ne creștă.

Cari să fie ore cauzele lipsei acesteia de importanță a pasivității noastre? Cine nu vede, că toate cauzele acestea se reduc la una singură? Cine nu vede, că această singură cauză e, că pe când am proclamat și susținem principiul de pasivitate, pe atunci ne-am uitat a și organiza pasivitatea? Nu e bine, să ne amăgim noi pe noi înși-ne, nu e bine, să o facem această mai virtos în o luptă politică, de la care atîrnă binele și liniștea miilor unui popor. O atare politică tot de una se răsbună. Să nu ne mândrim deci cu aceea, că poporul întreg, totă suflarea românescă din Ardeal și Ungaria, ori măcar și numai majoritatea poporului pe timpul alegerilor dietale ar urma ordinul comitetului național de a se abține de la alegeri. Să nu ne amăgim: poporul nostru în majoritatea sa, întru cât în sensul legilor existente și în urma diferitelor apucături ale celor de la putere nu e despoiat de vot, merge cu drocea la alegeri și voteză — de-a rîndul pentru deputați, cari la porunca guvernului voteză ori ce lege, în care e vorbă de nesocotirea pretenșiunilor noastre.

Dacă o dată am proclamat principiul pasivității, atunci ar fi trebuit cu o cale, să ne îngrijim și de o organizare a poporului, cât majoritatea lui covîrșitoare să nu cedeze nu numai mo-

melilor de cortesire, ci nici chiar forței morale ori fizice, ci pentru susținerea aceluși principiu să fie gata a aduce și jertfe. Și organizarea aceasta ne lipsește și acum după o luptă politică de decenii. Cu drept cuvînt pôte deci să întrebe ori care Român de bine, că atunci ce aș făcut comitetele noastre naționale, cari s'aș perîndat în deceniile acelea? Și răspunsul îl va fi, că comitetele acestea ne cum să organizeze poporul, dar nici pe sine n'aș știut, să se organizeze. Nu înțelegem aci diferențele de păreri, cari se nasc în ori ce corporație compusă din mai mulți membri, ci înțelegem spiritul de jertfă pentru cauza comună. Ori cine va studia fără preocupare istoria de până acum a luptei noastre politice naționale, sigur ne va da dreptate.

Să privim deci cu toții cu privire limpede la stările noastre și să nu le vedem așa, pe cum nu sînt.

Noi de repetite ori am declarat, că nici prin minte nu ne trece a sparge solidaritatea purcederii în lupta noastră politică. Dar asta de loc nu ne împedecă a spune părerile și vederile noastre cu inimă deschisă, fără de a căuta în fața unuia ori altuia și fără de a ne teme, că declarațiile noastre vor fi neplăcute unuia ori altuia și că noi vom fi hînduiți. Scim, că la noi de o vreme bunicică încôce e obiceiul de a hîndui în presă pe ori ciue ar cuteza, să aibă vre o părere, care diferesc de cea a dlor de la așa numitele organe ale

Feuilleton.

Încă o dată datul și ziua.

Nu așa a fost să fie. După cei doi articoli (veđi nr. 22 și 23) era să urmeze articolul al treilea și de închiare. Dar s'a întîmplat, cum se întîmplă une ori la móră, că aș ajuns, până să bagî în coș, dar vine măciniș de la un domn mai mare, ce nu pôte să aștepte, și te dau în lături, sub cuvînt că tu scii, ce-l așteptatul, și aș timp să așteptî. Ori de vrei o asemănare mai modernă: Ești în cutare adunare și ți-s'a dat cuvîntul și aș început să te înferbinți, dar când ar fi să urmeze medua vorbirii, presidentul te întreprime și îți lea cuvîntul.

Nu-i vorbă, în tot rēul e și ceva bine, cel puțin dacă te pui să afii, poți să afii vre-un firicel de bine. Într'o lună de zile se va fi șters impresiunea plictisitoare, ce va fi lăsat mai ales „Datul și ziua“ cu împetrișăturile sale de numeri, și șirele de acumina vor mai întimpina fețe așa de acre, cum ar fi întimpinat atunci îndată. Mai vine împrejurarea, că în sezonul de vară ziarele sînt de-a rîndul mai plictisitoare, așa că ce-

titorii vara sînt cu mult mai iertători ca altă dată.

De alt fel e cred, că articolul de față are să fie mai puțin plictisitor ca cel de mai deunăzi. Numeri nu vor mai fi așa de mulți, cum aș fost deunăzi, er vorbele, nici chiar cele mai plictisitoare, nu sînt așa de plictisitoare ca vre o căți va numeri.

Mult nu mai e înapoi, căci tot, ce mai resteză, e, să se resume cele zise și pe basa lor să se deducă o regulă ușoră de înțeles și ușoră și de ținut în minte.

Ce e drept, pe basa celor cuprinse în nr. 23 se pôte afla ziua ori și cărui dat, dar e mult de ținut în minte și mult de socotit, er ziua de azi, când nici trenul cel mai repede nu ne mai este destul de repede, cine să țină în minte atâta, cine să socotescă pentru un singur dat atâta?

Scurtime, repedime voim în vorbire, în scriere, în comunicație. cu un cuvînt, și dacă nu chiar în toate, — căci spre es. scurtarea în drepturi și în libertate, scurtarea vieții șel. nu le voim, — dar mai în toate. La scurtime tind și eș, și dacă la unele lucruri am pretrecut pôte mai mult, m'a opăcit dorința, să nu las nici o parte nelămurită, neînțelșă. Semnele stenografiei spre es. le veđ

ținē cu mult mai ușor și cu mult mai bine în minte, dacă ți-se vor esplica, dacă ți-se vor lămuri pe cât numai se pôte.

La cālindarul iulian într'un fel se socotesc ziua datului pentru ori și care an, fie anul înainte de 1582, fie după 1582, fie anul înainte de Măntuitorul, fie după Măntuitorul; la cālindarul gregorian înse trebuie făcută deosebire între anii înainte și după 1582. În înțeles strîns cālindarul gregorian înainte de 1582 nu a existat, dar îl putem estinde și la anii dinainte și chiar și la anii dintre facerea lumii și dintre nascerea Măntuitorului, pe cum estindem și cālindarul iulian la anii dinainte de Iuliu Cesar. Firesce și așa putem face, că datul gregorian îl socotim în dat iulian și calculăm ziua după acesta, ori apoi dimpotrivă datul iulian îl trecem în dat gregorian și cercăm ziua co-răspundătoare datului gregorian.

Ca punct de mănecare am fost luat ziua de față, ziua, în carea ne aflăm, dar ca să avem o zi anumită, un punct de mănecare neschimbat, vom pleca de la 1 Ianuar anul 1 al născerii Dnui Christos, zi, ce după calculii făcuți a cădut pe ziua Sâmbetei; cine nu crede, calculeze și va afla în tocmăi, numai să nu greșescă.

partidului nostru național, cari înse cu toate acestea în loc de a lansa idei realisabile și folositoare nu încetază a se disputa de lucruri cu totul accidentale cu animositatea cea mai înverșunată.

Credincioși acestui principiu îndrăznim deci și acum a spune celor ce acum conduc lupta noastră politică, că ei să nu facă silă conștiinței nimenuia.

Dlor, de și nu vor să o spună pe față, știu tot așa de bine ca și noi, că majoritatea alegătorilor români pe timpul alegerilor dietale nu ascultă de ei, ci merg, de votază la alegeri. Fapta acésta, așa credem noi, din șirul faptelor existente nu va pute să se ștergă prin negări, cari s'ar îmbrăca în haïna de articli de jurnale.

De altă parte știu dlor tot așa de bine ca și noi, că în Ungaria se fac pregătiri mari pentru înființarea unui partid, care și-a prefipt de țintă abrogarea legilor politice-bisericesci atât de injurioase creștinismului.

Știu mai de parte, că abrogarea acestor legi o pretinde și interesul nostru al Românilor.

Știu mai de parte, ori cel puțin ar trebui să scie, că preoțimea noastră în urma poruncii despre pasivitatea absolută, dacă vor, să o împlinescă, trebuie deci să ajungă pe alocuria în necesitatea de a asculta mai mult pe omeni de cât pe Dumnezeu și de a lăsa, ca și poporul credincios așa, pe cum la alegerile dietale s'a obicinuit a nu observa pasivitatea, să-și dea și de astă dată votul pentru omeni de ai guvernului chiar și prin cercuri electorale de acelea, cari vor fi proclamat și candidați de ai partidului popular.

Așa dară videant consules! Dacă prin cercuri electorale de acelea, unde se vor proclama și candidați revisioniști, conducătorii politicii noastre naționale prevéd, că pe alegătorii români

nu-i vor pute reține de la urnă, atunci cel puțin să facă tot posibilul, pentru ca față cu candidații aceia revisioniști să nu învingă cu ajutorul alegătorilor români candidați de aceia, cari susțin politica bisericescă a liberalismului și vor continuarea ei.

Asta e părerea noastră. Și părerea acésta a noastră a purces din convicția, că la noi ori cine lucră pentru salvarea intereselor noastre bisericesci, acela lucră cu o cale și pentru interesul național.

Congresul didactic regnicolar aranjat din incidentul serbărilor milenare s'a deschis în 2 a c. în Budapesta. Acesta este al 2-lea congres didactic regnicolar unguresc. Primul s'a ținut în 1848. La congresul din 2 a c. s'a înșinat 5000 de persoane, s'a prezentat înse numai cam 2000, pe cum ne spun foile magiare.

Președinte al congresului a fost ales profesorul Heinrich Gusztáv, érá vicepreședinti și secretari mai mulți domni și dómne, dintre cari o parte nu se ocupă de instrucțiune. La congres au fost de față ca membri mai mulți preoți și bărbați de școlă catolică. Din partea guvernului s'a prezentat ministrul de culte și instrucțiune Wlassics, care în cuvinte bombastice recomandă corpurilor didactice, ca să fie cu considerare la raporturile existente la noi și să cultive caracterul național al instrucțiunii.

Apoi prima ședință a ocupat-o întrégă disertațiunea secretarului de stat Berzeviczy despre instrucțiunea unificată națională. Ca bărbat de școlă se estinde oratorul la toți ramii instrucțiunii accentuând pretutindenea imprimarea caracterului național magiar. Din tendența de magiarisare marcată de secretarul ministerial se deduce și propunerea lui, ca să se statifice preparandiile și statul să se amestece în educarea și calificarea clerului. Berzeviczy a prezentat congresului și proiecte de rezoluțiuni referitoare la diversi ramii

ai instrucțiunii, cari proiecte s'a străpus comisiunilor spre deliberare.

În comisiuni șovinismul a fost mai mare de cât în vorbirea secretarului de stat. Aici fie care vorbitor se silia a propune câte un mijloc pentru promovarea magiarismului așa, cât se pare, că celor adunați la congres nu le zace la inimă interesele adevărate ale instrucțiunii, ci numai tendența de a magiarisa pe nemagiari și de a paralisa influința bisericii asupra școlii. Cei mai mari șoviniști, ca de comun, se arătară renegații. Așa un anumit Schaffer a propus, ca limba de propunere în toate școlile populare să fie cea magiară, érá Bontilovics (român), ca toți acei învățători nemagiari, cari nu vorbesc fluent limba magiară, să fie pensionați și respective escontențați fără considerare la etate. Cursul preparandial după părerea comisiunii esmise de congres ar fi, să se ridice pretutindenea la 4 ani, și candidații de învățători să depună un esamen de maturitate scripturistică, verbal și practic, puténd fi limba de esaminare numai cea magiară. În seminarele clericale să se propună literatura magiară. Asemenea s'a luat și alte rezoluțiuni, cari sînt în defavorul limbilor nemagiare și taie în drepturile garantate bisericilor. De o cam dată ne mângăem cu aceea, că rezoluțiunile șoviniste nu au putere obligătoare pentru nimeni, și datorința noastră este a veghia și a lupta, ca ele nici să nu aibă când va atare putere.

Congresul învățătorilor catolici din Ungaria s'a deschis la 5 a c. în Budapesta. Deschiderii congresului i-a premers s. Liturgie și „Veni Saucte“.

Președintele din încredințarea corului episcopesc l-a dus br. Hornig, episcopul de Veszprém, care în cuvintul de deschidere accentuază cu deosebire necesitatea educațiunii religioase și influința salutară, ce a avut-o biserica de la începutul său asupra culturii și civilizațiunii poporilor, și apoi îndemnă pe învățători cu cuvintele Papei Leo XIII,

Dacă din anul de sub întrebare, — fie spre ea. a se determina ziua, în care a cădut 12 Iuliu 1496, — vom subtrage 1 și restul îl vom împărți cu 4, vom afla, câți ani visecți și câți ani comuni au fost de la nascerea Mântuitorului și până atunci. În cazul de față au fost 373 ani visecți, ér cei alaiți 1122 au fost comuni.

În cel comuni anul nou merge înainte cu 1 zi, în cei visecți cu câte 2 zile. Ast fel va fi ușor, să aflăm, cu câte zile a mers anul nou înainte de la nascerea Mântuitorului și până la anul de sub întrebare. O dată ajunși, să scim, pe ce zi a cădut ziua anului nou, spre es. în 1496, va fi încă și mai ușor de aflat numărul zilelor din 1 Ianuar până în ziua dată și de aci ziua săptămânii, pe carea a căzut datul, ce se cercă.

Așa pentru cazul de față anul nou a mers înainte cu 1868 de zile, sau cu 266 săptămâni și 6 zile, ast fel că în 1496 ziua de anul nou a cădut pe Sâmbata. Fiind anul 1496 un visect, Februar a avut 29 de zile, și prin urmare din 1 Ianuar până în 12 Iuliu sînt 193 de zile sau 27 de săptămâni și 4 zile, deci 12 Iuliu 1496 a cădut în zi de Mercuri.

Procedura, pe cum se vede, e destul de ușoră. Mai ușoră decât așa nu se mai poate. Dar ceva tot se mai poate, și anume se poate ușura încă și mai tare ținerea ei în minte, dacă ne vom folosi de formula

$$\frac{a_c + 2a_v + z - 1}{7} = q + \frac{r}{7}$$

unde a_c înșamnă numărul anilor, comuni a_v numărul anilor visecți, z numărul zilelor până la datul zilei de sub întrebare, q cotașentul divisiunii, r restul de la divisiune și tot o dată și ziua, ce se cercă, dacă vom numera de la Duminecă înainte.

Deosebirea e numai, că pe când mai înainte am cercat întâiu ziua anului nou și din ziua anului nou ziua datului, aci se cercă de-a una ziua datului. Aflăm, câți ani comuni sînt de la nascerea Mântuitorului și până la anul respectiv, și câți ani visecți, și câte zile în an până la ziua datului de sub întrebare. Numărul anilor visecți se ia de două ori, fiind că după ani visecți anul nou trece cu 2 zile înainte, și productul se adauge la numărul anilor comuni, și la suma ast fel căpătată se mai adauge și numărul zilelor din 1 Ianuar și până la ziua datului cercat, ér suma se divide cu 7; restul va da ziua datului. În cazul de față restul e 4, și ziua datului Mercuri, fiind că după Sâmbată prima zi e Duminecă, ér Mercuri e a patra.

La ani înainte de nascerea Mântuitorului mergem înapoi, dar ziua datului se determină tot pe calea arătată. Se mai poate afla înse și pe altă cale, anume reducând ani dinainte de nascere la ani după nascerea Mântuitorului. E ușor de înțeles, că în anul prim înainte de Christos ziua anului nou concade cu anul din 28 după Christos, căci în 28 de ani sînt 21 ani comuni și 7 visecți așa, că în 28 de ani anul nou

merge înainte cu 35 de zile, va să zică ajunge de nou pe aceeași zi a săptămânii.

Dar nu numai în anul 1 a. Chr. și 28 d. Chr. va căde anul nou pe aceeași zi, ci și în 29 a. Chr. și 28 d. Chr., mai de parte în 57, 85, 113, 141, 169 și a. m. d. înainte de Chr. și 56, 84, 112, 140, 168, 196 și a. m. d. după Chr., mai pe scurt în $1+n28$ înainte și $n28$ după Chr., unde în locul lui n putem pune o mulțime de numeri.

Dacă vrem, să aflăm, cu ce an sau an d. Chr. se nimerese în privința anului nou cutare an de din ainte de Chr., subtragem numărul anului respectiv din 701, 1401, 2101, 2801, 3501, 4201, 4901, 5601, 6301, 7001 și căpătăm corespundător de după Chr. Așa la 5871, ce după unii cronologi ar fi anul facerii, îi corespunde anulul 1130 d. Chr., așa că 10 Maiu 5871, începutul erei, a cădut pe ziua Sâmbetei. Cine se îndoiesce, aplice formula de mai sus și se va convinge.

Pote ar fi fost mai potrivit, ca în fruntea acestor șire să se fie pus ca titlul cuvintele „Pușintică Algebră“, fiind că am avut de a face cu o formulă, și încă vom mai avé de a face cu o una. Așa și era, să fac, dar m'am temut, că frica de algebră va înșpăimînta neaseménat pe mai mulți, de cum ar pute să o facă până și cele mai neplăcute impresiuni, rămase din „datul și ziua“ de mai de unăzi.

Formula a doua se referese la călindarul gregorian. Pe cum se scie, Gregoriu XIII a dispus, ca de la 5 Octobre să se trecă cu 10 zile înainte, și anii de închiare

ea tinerile mlădite, ce li-se încredințează, să le crească și în viitor în spiritul bisericii.

După deschiderea congresului s'a ales biroul și s'a trimis telegrame omagiale Papei, regelui și primatului. Apoi în numele comitetului de 100 dr. Komlossy espune ideile conducătoare în elaborarea programului congresului. Pe când declară de nefundată și nedreptă tendența de a lua instrucțiunea din mâinile bisericii și de a statifica școlile, tēmăiează și Komlossy șovinismului de magiarizare, de și este slovac de naștere. El constată, că pe lângă școlile și catedrele catolice bisericile, respective amvonul încă magiarisază. Prin această insultă canonicul Komlossy o parte mare a preoțimii catolice din Ungaria, care nu dăgradază amvonul la rolul unui instrument de magiarizare, dară tot o dată arată, că sînt și mulți preoți, cari magiarisază prin școlă și biserică, și că prin urmare a fost necesară admonițiunea, ce le-a dat-o Roma prin instrucțiunea cardinalului Verga.

O mărturisire prețioasă. „Tel. Rom.“ în primul său „Crisă în biserica ortodoxă din România“ din numărul 70 de Sâmbătă 4 Iuliu scrie între altele și următoarele:

„La privesc această cu ochi deschiși privesc celelalte biserici creștine.

„Această ne dore pe noi! Ce vor zice celelalte biserici, ce judecată își vor face ele acum în cōda vécului al 19-lea despre Sinodul României, despre prelații și clerul ortodox, și despre justiția statului român.

„Aici vedem noi crisa.

„Biserica catolică aduce mari jertfe pentru lățirea catolicismului în Orient. Dovadă este România, unde prin indolența guvernelor în cele confesionale, prin totala ignorare și ignoranță a clerului de mir și a călugărilor, prin coruptibilitatea aceluia, rămasă moștenire încă de sub era fanarioșilor, prin totală lipsă de caractere morale, biserica

a vécurilor să nu fie viseți, de cât numai dacă vor fi divisibili cu 4 fără considerare la cele două nule din urmă. Ast fel până în 1700 diferența între cele două călindare a fost 10 zile, la 1700 s'a mai adaus 1 zi, la 1800 încă una, și la 1900 se va mai adauge 1. Prin urmare în formula călindarului iulian zilele aceste trebuie subtrase, ori apoi datul gregorian trebuie străformat în dat iulian. Formula modificată

$$\frac{a_c + 2a_v - d + z - 1}{7} = q_1 + \frac{r}{7}$$

unde d însumă diferența dintre cele două călindare, pe când literele cele alalte au aceeași însemnare ca și în formula precedentă. Deosebirea, ce mai e, că în loc de q aci stă q_1 provine de la d , căci subtrăgînd pe d din dividend, cōțientul nesmintit trebuie să se schimbe.

S'ar puté, ca la călindarul gregorian să se lea ca punct de mîncare 1 Ianuar 1583, ce tot Sâmbăta a cădut. Dar atunci ar mai fi o formulă, ér eú am fost promis, că numai o formulă mai are să urmeze, și promisiunea trebuie să se țină cu sfințenie, mai ales dacă e vorba de nisce pilule așa de amare, cum sînt formulele algebrice pentru mintea atător inși.

Și acum, cine are timp și voe, judece, că ore șirele aceste au fost mai plictisitoare, ori dōră „datul și ziua“ de mai înainte. De cum va la prima cetire nu pōte sci cu siguranță, mai cetescă-le o dată, și dacă va fi de lipsă, încă o dată, căci e bine, să nu te pripesci în judecată, și ca vorba, ce ai zis-o, să fie vorbă.

ortodoxă a ajuns la scandalul cu metropolitul-primat, și biserica catolică a ajuns la convingerea, că acum e binevenit timpul, de a se încerca unirea în masse.“

N'a trecut chiar multă vreme, de când și „Unirea“ scrisese despre Fanarioși și despre biserica română nennită tot același lucru. Atunci „Tel. Rom.“ se mîniase foc pe noi, pentru că am cutezat, să scriem așa. Ne pare bine, că dnii de la „Tel. Rom.“ osîndesc acum tot așa de aspru tirănia, ce a deprins-o patriarhia din Constantinopol asupra Românilor. Ne-ar păre și mai bine, dacă dlor nu s'ar opri, ci ar înainta mai de parte pe calea cătră recunoscerea adevărului.

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Cestiunea regulării congruei este actuală în cercurile preoțimii. Cei cu venite grase temîndu-se, că li-se vor reduce, nu sînt amici ai regulării, pe când majoritatea lipsită urgiteză regularea. Aici sînt érășii divergințe: unii nu pot suferi, că statul încă se amestecă la conscrierea venitelor, dară după ce corul episcopesc a primit amestecul acesta, preoțimea subalternă să lucre după înviațiunile primite de la Ordinariate. Să se efeptuască o dată conscrierea ca primul paș spre regularea congruei dorită mai ales de preoțimea noastră, care are să lupte cu atâtea miserii.

Conventul transilvan reformat s'a întrunit la 6 a c. în Cluș, unde prin majoritate de voturi s'a votat încredere superintendentului Szász Domokos, acusat la timpul său, că speculează cu banii fondurilor, și s'a hotărît strămutarea teologiei reformate de la Aiud la Cluș.

Rusia.

Foile liberale aduc scrierea, că între guvernul rusesc și între curia Romană s'ar fi făcut învoeala, ca pe viitor bulele, enciclicile și instrucțiunile papale în Rusia să se publice numai după aprobarea lor prealabilă din partea guvernului rusesc. În sensul acestui placet guvernul va examina constituțiunile papale, că ore nu cuprind ceva contrar legilor din Rusia. Tot prin învoeala această s'ar fi regulat și raportul dintre catolicii din Rusia și dintre Curia Romană.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Deputații continuă cu dările de samă prin cercurile electorale. Ugroniștii aranjază adunări populare pentru a câștiga aderenți. Duminecă s'a prezentat Ugron cu ai săi în Kanizza, unde în loc de a se face ovațiuni independențiștilor s'a făcut partidului poporal. Ugroniștii cêrcă a discredita partidul poporal prezentându-l ca austrofil și aulic. Cu toate acestea adunările acestui partid sînt cele mai cercetate.

Cutrierarea cercurilor electorale din partea bărbaților de încredere ai partidelor politice întăresce numai credința, că la tōmnă parlamentul va fi disolvat

și se vor escrie alegeri nouă. Se înțelege de la sine, că foile semioficiōse desmint scirea această, numai cât ele atâtea sciri fundate au desmintit, cât și-au mîncat tot creditul.

Comitetul central al partidului săsesc va ținé în 13 a c. o conferință în Sibiu spre a delibera asupra atitudinii politice a Sașilor pe viitor. Cunoscîndu-i pe Sași de circumspecti ac prudentes credem, că de o cam dată vor hotărî, să persevereze în ținuta lor politică actuală, până ce va rămâné partidul liberal la putere, éră când partidul de la putere ar cădé, să pacteze cu cei ce ar lua puterea în mână.

Austria.

După scirile cele mai nouă parlamentul austriac va fi disolvat în Septembrie, și tot atunci se vor escrie alegeri nouă.

Partidul liberal german numit stînga germană unită este în descompunere. Aderenții lui din Boemia au ținut o conferință în Praga și au declarat, că misiunea partidului liberal este, să urgiteze disolvarea parlamentului, când se va disolva cu totul și partidul ore când dominant. Locul acestui partid are să-l ocupe un partid nou, ce are să se formeze sub numele de partid progresist german.

Turcia.

Representanții adunării naționale din Creta nu s'a întrunit. Representanții creștini au declarat înaintea consulului grecesc, că dînșii nu leau parte la adunarea convocată, ci așteptă instituirea guvernului provisor.

Creștinii s'a înțeles, să cêră autonomia, ér la casul, când li-s'ar denega, să insceneze o rēscōlă generală.

În Macedonia reîncepe agitația.

Rusia urmăresce cu ochi ageri tot, ce se petrece pe peninsula balcanică. Vêdînd, că Turcia este în disolvare, Rusia a mijlocit alianță între Sêrbia și Muntenegru, la care, — pe cum se anunță, — s'ar fi alăturat și Bulgaria. Tot o dată Rusia a reorganizat secțiunea din ministeriū pentru afacerile asiatice.

Belgiū.

Alegerile parlamentare din Belgiū, unde viața constituțională a străbătut toate păturile sociale, au decurs cu mare înverșunare. Catolicii și de astă dată au ieșit în majoritate, pe când partidul liberal belgian, ore când admirat pentru succesele sale și de cătră liberalii altor state, este cu totul compromis. Poporul s'a convins, că liberalismul este egoist și nu promovéză de cât interesele celor, cari îl plătesc, adecă ale capitaliștilor mari; pentru aceea aderenții vechi ai liberalismului parte au trecut la partidul catolic, sub a cărui conducere țara prosperéză, parte s'a adaus la socialiști, cari pe contul liberalilor merg întăriți în parlament. Deruta liberalilor belgiani pōte servi de un memento și pentru liberalii nostri.

Suspendarea Primatului Genadie.

(Continuare.)

Sîntem învinuîți, că în contra art. 3 și 4 din regulamentul pentru atribuțiunile de precădere ale Mitropolitului Primat al României am vizitat Eparchiile altor Chiriarchi făcînd cu ocaziunea acestor vizitări recepțiuni solemne, rostind în public cuvîntări și instigînd pe clericii acelor Eparchii prin momeli și promisiuni, ca să ne dea declarații contra Episcopilor lor.

Răspundem: Am trecut, nu am vizitat, în Eparchia P. S. Episcopului Dunării de jos, cu ocaziunea inaugurării podului preste Dunăre poftit fiind de M. Sa Regele, de guvern și în înțelegere cu P. Sa Episcopul Dunării de jos, căruia i-am făcut telegrafic cunoscut.

Am trecut în Eparchia P. S. Episcop al Rîmnicului și mai înainte de a face acesta am cerut voea canonică, pe care ne-a și dat-o trimițîndu-ne și spre întîmpinare clerul său. Decî dar nu pot fi învinuit de călcări canonice și reglementare în acest punct.

Este o învinuire născocită din partea acusatorilor mei, că aș fi făcut recepțiuni solemne rostind în public cuvîntări și instigînd pe clericii acelor Eparchii prin momeli și promisiuni, ca să ne dea declarațiuni contra Episcopului lor.

Înse-și canoanele, ce se invocă contra noastră pentru aceste învinuirii, dovedesc nețemeinicia lor. Ast fel canonul 13 al Sinodului din Antiochia opresce și pedepsește faptul mutării Episcopului dintr'o Eparchie în alta, și învederat este, că nici o dată nu ne-am mutat din a noastră Eparchie. Lămurit înse se vede, că P. S. frați din Sinod doresc a noastră mutare!

Învinuirea, că aș fi îndemnat pe Preotul Slăbozeanu, să depună în contra P. S. Episcopul de Vilcea Noul Severin, este denaturarea unui fapt întîmplat, de care sîntem cu totul străini. Cu ocaziunea trecerii în județul Vilcea am fost întîmpinați de un Preot, de al cărui nume nu ne mai amintim, plîngîndu-se prin jalbă dată în scris, că a fost crunt bătut de P. S. Episcopul Ghenadie de Vilcea. Acestei plîngerii n'am dat nici o urmare.

5. 6. 7. 8. 9.

Învinuirile aduse la punctele 5. 6. 7. 8. și 9, că

- a) am condus în mod arbitrar desbaterile Sinodului;
- b) am imprimat cărți bisericesci fără voea Sf. Sinod;
- c) am înlocuit funcționarii ai Sf. Sinod în mod arbitrar;
- d) am usurpat puterile Sf. Sinod;
- e) am omis de a face, să se pomenescă în Biserica Mitropolitană din București Sf. Sinod.

Aceste toate învinuirii sînt asemenea născociri, la cari răspundem:

- a) Membrii Sf. Sinod n'au făcut nici o protestare formală la pretinsa conducere arbitrară a desbaterilor. Nu era față d. Ministrul Cultelor?
- b) S'a propus de Sf. Sinod imprimarea Mărturisirii ortodoxe traduse de Mitropolitul Grigorie, înlăturîndu-se proiectul tradus al Mărturisirii ortodoxe de către P. S. Episcopii ai Hușului, Rîmnicului și Argeșului pentru erori dogmatice. Imprimarea înse a Mărturisirii ortodoxe traduse de Mitropolitul Grigorie nu s'a început încă.

c) Înlocuirea secretarului Sf. Sinod P. S. Archiereu Calistrat s'a făcut cu învoirea Sf. Sinod, și numirea P. S. Nifon asemenea, ér Archidiaconul Gibescu a înlocuit pe P. S. Archiereul Nifon prin încuviințarea Sinodului.

d) În consecință în ce am usurpat puterile Sf. Sinod? Ce judecată am dat în lipsa-i?

e) Conform regulilor și canoanelor tot de una noi am pomenit Sf. Sinod pe cum și pe cei alalți patriarhi și înalte autorități ortodoxe.

* * *

În partea a doua în actul de acusațiune făcut contra noastră s'au înlăturat fapte închipuite, cari ar trebui, să fie mai întîiu stabilite ca delict de drept comun înaintea Înaltei Curți de Casațiune, judecătorul meu natural, conform art. 16 din legea Sinodală, și în urmă să fiu chemat pentru pedepșa canonică, ce asemenea fapte trag după sine. Se procedeză din contră într'un mod cu totul diabolic și anormal: ni-se impută fapte, ce cad sub lovitura legii penale; nu ni-se arată, pe ce aceste fapte se întemeiază, dar în acela-și timp se dau și ca probă. Așa se mai zice, că am călcat canonul al 10-lea al Sinodului ecumenic, după care se caterisește, cei ce fură lucruri sfinte. Fără îndoelă, că se pedepsește, cel ce cade în acest păcat și faptă rea. Dar cu ce se dovedește, că am făptuit așa ceva? Unde este proba? Êtă ce răspunde actul de acusațiune „Probă materială: luarea de I. P. S. Sa a mai multor rînduri de vestminte, aficorisite (dăruite) Bisericii Episcopale de la Curtea de Argeș la sfințirea ei.“ Va să zică proba materială a păcatului, a delictului, a călcării canonului este imputarea faptului! Ast fel sînt toate acuzările. Vom răspunde totuși la fie care cap de piră în parte.

I.

„Ni-s'a încredințat suma de 5750 lei de repausatul Archimandrit Ioil, fost stareț al Mănăstirii Cernica, și ne-am însușit această sumă.“ —

Repausatul Archimandrit Ioil a dat suma de 5750 lei, ca să o distribuie la mai multe Mănăstiri pentru ajutor și faceri de rugăciuni în amintirea și odihna sufletului său. Am și făcut această distribuie, cum dovedesc chitanțele date de cei în drept, chitanțe, ce se găsesc în cancelaria sf. Mitropolit. De almintreli să se cheme persoanele de la sf. Mănăstiri și să se întrebe, dacă n'au primit aceste sume. —

Ni-se aduce nelegiuina acusațiune, că am fi făcut îngrozitoarea crimă prevădută și de legea din afară (codul penal) și de sf. canoane 72 și 73 apostolice, 10 al Sinodului ecumenic I-iu. Am sfeterisit vase sfinte de aur și sfinte vestminte!

Noi, care am dăruit mai multe obiecte și vestminte sfinte la sf. Episcopie și am îmbrăcat în argint sieriul sfintei Philoteia! — Nu se aduce contra-ne nici o dovadă. Totuși prin acte administrative neîndoișoare dovedim nețemeinicia lor.

Veți alăturatele acte la Anexe.

III.

Am comis îngrozitoarea crimă, că „în 18 ani de păstorie a Eparchiei de Argeș am sfințit 400 Biserici“. Se citéză canoanele 4 ale Sinodului ecumenic al VII combinat cu

canonul 21 al Sinodului ecumenic al VI-a, care pedepsește acest fapt.

Aici îndată mintea se ulmesce! Ce să gândim de sfintele canoane, cari ar prevedea pedepșa pentru sfințirea de Biserici, și de judecători, cari ar pedepsi pe cel ce sfințește multe Biserici! Acesta este cu neputință și dovedește numai cât ura turbură mintea. Religiunea creștină are între altele acest sfînt caracter de a fi propovăduitoare, ce poate contribui mai mult la întărirea credinței, la splendoria cultului de cât clădirea locașurilor sfinte? Vădutu-s'a învățător acusat, pentru că a dorit și lucrat la înmulțirea școlilor? Dar se dă ca mobil al acestei dorințe iubirea de argint! Fie și proces de intențiune! Cu ce se dovedește, că am speculat cu sfințirea Bisericilor? Se născocesc faptul și în acela-și timp se dă și ca „dovadă materială“! Canonul 4 al Sfintului Sinod ecumenic al VII, ce se invocă contra mea, pedepsește nu faptul sfințirii Bisericilor fie cât de multe, ci faptul „închiderii Bisericii“. Cât despre canonul 22 al Sinodului ecumenic al VI-a, el pedepsește hirotonisirea pe bani.

Unde este dovada? De ce actul de acusațiune nu articulează probele, ca să pot răspunde? Pentru că faptul, ce ni-se impută, este închipuit în scop de învinuire.

IV.

Sîntem învinuîți, că am primit

a) 4000 lei strînși de credincioși pentru Mănăstirea Stănișoara din județul Argeșului;

b) 2000 lei de la Ministerul Cultelor pentru clădirea trapezei de la acea Mănăstire, că ne-am însușit acești bani. Răspundem: N'am primit cei 4000 lei din subscripțiunii. Cerem, să se facă dovada acestui fapt. Am primit două mii lei de la Ministerul Cultelor și am justificat întrebunțarea lor prin chitanțe înaintea Ministerului. Cu ce se dovedește falsitatea lor? Asemeni fapte nu sînt abateri canonice, sînt crime de drept comun. Dovada lor trebuie făcută conform dreptului comun, ér nu prin născociri, ce se intituléză dovedii materiale.

De 11 ani, de când s'a făcut trapeza la Sf. Mănăstire Stănișoara, stă scris în întrul ei, că este făcută prin osîrdia și cheltuella noastră, — și în adevăr, am cheltuit de la noi 7000 lei cu facerea acestei trapeze, căci modica sumă de 2000 lei, ce a dat ministerul cultelor, era de sigur neîndestulătoare. —

Ni-se pune în sarcină faptul de a fi dat ordin Archimandritului Damaskin de la Cozia, să dea 2000 lei unui condamnat la oene pentru a-i da nisce hârtii compromițătoare. Când am dat acest ordin? În ce împrejurări? Cine este condamnatul? Ce interes aveam pentru a lua aceste acte? Nu se arată absolut nimic. Nici o dovadă. N'am dat un asemenea ordin. Nu scim, ce sînt, acele hârtii compromițătoare. N'am primit nici o citațiune în vre un proces cu Archimandritul Damaskin. —

După datinile și legile țerii noastre instituirea capului Bisericii este încredințată representațiunii naționale. De aședămîntul Capului Bisericii este legat pe viață și dreptul de a participa la Sinodul țerii și acela de a o reprezenta în Senat. S'a găsit totuși mijlocul, ca prin amenințări asupra celor ce și-au încărcat sufletul cu fapte rele, prin organizări de conspirațiuni pedepsite de canoane (pbratrie) să se dea cea mai grea lovitură

bisericii, care tot pe una a fost temeliea naționalității române.

Dumnezeu și voi veți judeca.

Ghenadie Mitropolit Primat.

Publicare de concurs.

Până la ziua de 15 August n. a. c. se scrie concurs pentru primirea în *Internatul Vancean de fetițe din Blas*.

Condițiunile primirii sînt:

1. Pentru o elevă sînt de a se plăti pe un an scolarie 120 fl. solvibili în două sau cel mult patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din clasele elementare și de 6 fl. pentru cele din clasele superioare, apoi 1 fl. pe an pentru bae. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori musica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate.

2. Fiind că elevele vor trebui să poarte vesminte uniforme, se va solvi 14—18 fl. după etatea fiecăreia. Uniforma această, care se pregătește în internat, constă din două surte în formă de rochie, 2 pălării, — una de iernă și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fie care elevă va trebui să fie provădită cu: 6 cămeși, 6 camioane, 6 pantaloni, 1 fustă de iernă, 6 servete, 12 batiste, 6 perechi de ciorapi, 2 perechi de păpuși, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapomă, 2 pepteni, 1 saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din gîlgiu alb, 1 lavor de spălat și 6 ștergare.

Obiectele acestea au să fie marcate cu numele elevei.

Pentru suma numită fie care elevă va primi:

1. Instrucțiune în studiile prescise pe clasele I—VI elementare și VII—VIII superioare, educațiune religioasă-morală și deprinderi în conversațiune magiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase provădute cu mobilierul necesar.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la amiez 3 pise, Dumineca și în sîrbători 4, c) la cină două pise.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fie care lună elevele vor lua câte o bae.

5. Instrucțiune în fert, spălat, călcatul eu ferul, coptul pînii, tors, țesut, curățit, grădinarit, croit, ducerea socotelor economiei de casă, conservatul și aședatul legumelor și victualelor preste iernă, îngreșatul animalelor, prăsirea și ținerea galitelor etc.

La cererile pentru primire e de a se alătura: estras de botez, testimoniul de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Concursele sînt de a se înainta *Prea-venerabilului Consistoriu Mitropolitan în Blas*, alăturându-se la fie care o marcă de 20 cr. pentru spedarea francată a rezoluțiunii. De la cererea de primire nu sînt dispensate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Blas la 7 Iulie 1896.

Direcțiunea Internatului de fetițe.

Nr. 68/1895—6.

Convocare.

Adunarea generală ordinară a despărțimintului XI (Blas) al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” se convăcă pe ziua de 9 Aug. n. a. c. în comuna *Mihalț* la orele 10 a. m. cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul subcomitetului și al cassariului.
3. Esmiterea alor patru comisii: pentru revederea raportului subcomitetului, a cassariului, pentru înscrierea de membri noi și pentru judecarea premiilor, — și raporturile comisiunilor acestora. —
4. Disertațiune.

5. Alegerea locului pentru viitoarea adunare generală.

6. Propunerii eventuale.

7. Închiderea adunării.

La această adunare se invită toți membrii Asociațiunii și toți cei ce doresc progresul poporului român.

Spre orientare însemnăm aci, că de acest despărțimint se țin următoarele comune:

Din cercul pretorial al Blasului: Mihalț, Obregea, Bucerdea grănoasă, Cisteiul-român, Crăciunel, Blas, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătac, Cenade, Cergăul mic, Cergăul mare, Beșinău, Ohaba, Colibi, Tău, Roșia de Secaș, Tapu, Șoroștin, Broșteni. —

Din cercul pretorial al Uioarei de Murș: Cuciu, Oroșia, Petrilaca, Ciuciă, Găbud, Gheja, Copandul de Murș, Botezul, Cecălaca, Ațințișul, Gămbuț, Heria, Nandra, Bichiș, Iștinaza, Ozd, Săn-Iacob, Căptălan, Noșlac, Uioara, Micoșlaca, Cisteiul ungurese, Ciunga, Fărău, Herepea. Săn-Benedic, Medveșul, Șilea magiară, Alecuș, Spălnaca, Silivașul românesc, Turdașul românesc, Murș-Uioara-Oena. —

Din cercul pretorial al Hususului: Petrisat, Ielod, Sâncel, Pănade, Spini, Bia, Valea Sasului, Săn-Miclaș, Șona, Bălcaci, Jidvei, Căpălna, Sântă-Măria. Veseuș, Tătărlaua, Crăciunelul de sus, Făget, Chesler, Tăuni, Proștea mare și mică, Micăsasa, Lunca, Lodomman, Hususău, Glogoveț.

Blas din ședința subcomitetului despărțimintului XI al asociațiunii transilvane, ținută la 6 Iuliu 1896.

Ioan German

director.

Aurel C. Domșa

secretar.

Nr. 69/1895—6.

Avis.

Cu ocașiunea adunării generale a despărțimintului XI al Asociațiunii transilvane, carea se va ține la 9 August n. a. c. în comuna Mihalț, se vor împărți premii de 15, 10 și 5 fl. acelor țărance române din comunele aparținătoare agenturii Mihalț (Mihalț, Cisteiul și Obreja), cari vor espune cele mai frumoase țesături și cusături naționale.

Ceea ce se aduce la cunoștința celor interesați cu adausul, că cei ce vor să reflecteze la premiile acestea, să trimită obiectele pe adresa Preaon. Ștefan Pop, protopop în Mihalț, cel mult până la 8 August n. a. c.

Blas din ședința subcomitetului despărțimintului XI al Asociațiunii transilvane, ținută la 6 Iuliu n. 1896.

Ioan German

director.

Aurel C. Domșa

secretariu.

Convocare.

Adunarea generală a Despărțimintului XXIV (Murș) al Asociațiunii Transilvane pentru literatura română și cultura poporului român se convăcă prin această pe Duminecă în 2 August st. n. pe 10 ore a. m. în localitățile școlii gr. cat. din *Niraștea*.

Murș-Oșorhei în 2 Iuliu 1896.

Vasilă Hossu m. p.

directorul despărț. Murș.

Convocare.

Ne luăm voe a invita pe toți membrii despărțimintului, pe cum și pe toți aceia, cărora le zace la inimă înaintarea culturală a poporului român, la adunarea generală a despărțimintului XXXII (Dicio-Săn-Mărtin) al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ce se va ține Duminecă la 19 Iuliu st. n. a. c. în comuna *Iernut (Radnóth)* cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raport general despre activitatea comitetului în restimpul de la ultima adunare generală.
3. Raportul cassariului.
4. Disertațiuni (cari vor fi a se comunica presiului cu 3 zile mai înainte).
5. Eventuale propunerii.
6. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului despărțimintului XXXII al Asociațiunii, ținută în 1 Iulie st. n. 1896.

Vasilie Zehan

director.

Simeon Căluț

secretar.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Pentru biserica noastră din *Orlat* au dăruit: *George Iacob și soția sa Bucura* un rind de vesminte negre de catifea în preț de 40 fl. și o cruce de argint înaurită în preț de 15 fl.; *Vasilie Bogdan și soția sa Bucura* două prapore în preț de 40 fl., — unul roșu de metasă, altul negru de păr de camilă, — și un candelabru pentru 20 lumini în preț de 52 fl.; *Vasilie Daina și soția sa Ana* o cruce înaurită în preț de 11 fl.; v. d. *Eva Popârcean* și v. d. *Opreana Milea* 2 candelă mică în preț de 5 fl.; *Elena Savu* un rind de vesminte de atlas pentru sîrbători în preț de 70 fl. *Reuniunea femeilor pie*, înființată abia de 2 ani, încă contribuie foarte mult la înfrumusețarea bisericii dăruind acum una acum alta dintre membre țesături frumoase și scumpe pe sama bisericii noastre.

Informațiuni. În ziua de 5/17 Septembrie a. c. se va ține la școala centrală de agricultură din *București* examen pentru ocuparea a 13 stipendii ale statului român. Condițiunile de admitere la examen sînt: a) Să aibă etatea de cel puțin 16 ani împliniți (dispensă de etate nu se admite). b) Să fi terminat cel puțin 4 clase gimnasiale, clasice sau reale ori un alt curs equivalent. Absolvenții a 8 clase gimnasiale și acei cu testimoniul de maturitate se primesc fără examen. c) Să fie sănătos și de o constituție robustă, care se va constata de medicul școlii. Cererea de înscriere se va adresa de-a dreptul direcțiunii școlii centrale de agricultură București cel mai târziu până la 4 Septembrie. Informațiuni mai detaliate să se cêră la direcțiunea școlii.

† **Dr. Liciniu Pop**, tinerul și zelosul profesor de teologie din Blas, a fost înmormîntat în 4 a. c. în Uioara. La înmormîntare s'au dus din Blas Rds. I. M. Moldovan, toți profesorii de s. teologie, pe cum și alți amici și consăngeni din Blas ai defunctului; asemenea a asistat la înmormîntare preoțimea și intelighința română din Uioara și din jur. Oficiul funebrel l-au îndeplinit colegii defunctului asistând pe lângă ei protopopul Ludosului și doi preoți din protopopiatul Uioarei și pontificând Rds. canonic I. M. Moldovan. De la casa părintescă sieriul cu osemintele decedatului între sunetele lugubre ale capelei musicale opidane s'a dus de cătră preoți în biserică, unde pe lângă popor numărös am vëdut și pe numeroșii oficiali aplicați la băile de sare și la fabrica de sodă din Uioara, pe cum și alte persoane distinse din loc. Impunătorul oficiu funebrel îndeplinit cu gravitate și frumoșele cântări esecutate prin corul improvisat de dl profesor din Blas N. Ionaș a umplut de admirație pe străini și a stors lacrimi din ochii alor noștri. Cuvîntarea funebrelă a ținut-o Cl. Dr. I. Sămpălean, spiritualul seminariului teologic, care din copilărie a fost amic și coleg cu defunctul atât în Blas, cât și mai târziu în Roma. El prin cuvinte convingătoare și elocvente a arëtat, cum prin mörtea așa de timpurie a lui Liciniu Pop s'au nimicit cele mai frumoșe sperări ale părinților, ale bisericii și ale națiunii romănesci; spre motivarea aserțiunii sale a depins cu colorii vîi escelentele vîrtuți, cari au împodobit pe adurmitul în Domnul, și le-a recomandat ca model de imitat, și a închiat îndemnând pe toți la rugăciuni pentru sufletul lui. De la biserică impunătorul cortegi s'a îndreptat spre cemetierul comun, unde s'a aședat trupul defunctului până la glorioasă înviare.

Cas de mörte. *Simeon Augur* paroch în *Oenița* și adm. protop. interim. al Fărăgăului a repausat în 1 Iuliu în anul al 62-lea al vieții și al 36-lea al preoției.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Minciuni istorice
și diferite alte minciuni.

(Continuare.)

E așa dară numai un „prejudiciu în capul multor Români, că numai biserica orientală ar fi capabilă a conserva individualitatea unei națiuni,” și biserica catolică ar fi de așa, cât într'insa trebuie să pără oricel silință a poporilor îndreptată spre păzirea individualității sale naționale.

„Isoria — ne dovedește cu totul contrariul.

„Nu vom arăta, cum s'au dezvoltat națiunile cele mari și culte, ca Francezii, Italianii, Anglezii, Spaniolii și Germanii în brațele bisericii catolice, ci ne mărginim numai a aduce aci exemplul poporilor, eu cari Români trăesc în Monarchia Habsburgilor. Exemplul acesta ne convinge, că în sinul bisericii catolice nu numai se conservă, ci se și dezvoltă și întărește individualitatea fiecărui popor, dacă el nu abdice de bunăvoie la naționalitatea sa.

„Poporul magiar, care a fost încunjurat tot de una de elemente heterogene, pe lângă toate că a fost catolic vécure întregi și este și astăzi în număr preponderant, totuși nu numai nu și-a pierdut individualitatea sa națională, ci și-a și dezvoltat-o și întărit-o așa, în cât astăzi ocupă o pozițiune hotărâtoare în monarchie.

„Croatii, o mână de oameni, înse toți catolici, și-au eluptat o independență și autonomie, care de sigur ar multămi și aspirațiunile Românilor din Transilvania și Ungaria, când ei ar pute-o dobîndi și pentru sine. În lupta pentru drepturile Croatilor tot de una vedem figurând pe primul plan clerul și arhieria catolică.

„Cehii catolici din Boemia, de și sînt în atingere imediată cu inmensa mare a elementului german, totuși nu și-au pierdut individualitatea națională, ci din contră și-au afirmat-o și și-o afirmă cu atâta tărie, cât pun pe gânduri pe numeroșii nemți din țările coronei austriace.

„Polonii catolici în Rusia țin pept cu despotismul ortodox, în Germania cu netoleranța protestantă, în Austria cu Germanii egoiști, așa în cât trei puteri mari pe lângă toate opiniile nu pot nimici naționalitatea acelu popor catolic.

„Este deci lucru evident, că biserica catolică nu numai nu nimicesce naționalitatea poporilor, ci din contră o apără, o dezvoltă și întărește.

„Chiar și la Români conștiința națională s'a trezit numai prin unire cu biserica Romei, și numai cine își închide ochii minții, nu poate vedea adevărul luminos, că cei dintâi apostoli ai românismului și ai drepturilor lui au fost fiți ai bisericii unite.

„Și nici nu se poate alt fel, unde se urmăze sincer doctrina și praxa bisericii catolice.

„Biserica catolică tinde, ce e drept, a uni pe toate popoarele într'o singură societate religioasă universală, înse fără a le despoia de proprietățile lor naționale. Din contră fiind că biserica catolică din firea sa țintese a se constitui într'o societate perfectă independentă de societatea politică, ea singură este capabilă a înfrîna pornirile statelor, ce

atentază la individualitatea națională a acelor popore, cari caută adăpost în sinul ei.“¹⁾

„Deci de desnaționalizare prin unire nici vorbă nu pôte fi. Din contră dacă considerăm, că numai prin unire s'a dezvoltat conștiința națională în pepturile Românilor; dacă avem în vedere, că această biserică de la Inocențiu Klein până la Georgiu Barițiu ne-a dat un șir mare de bărbați, cari toți au fost apostoli înflăcărați ai românismului, trebuie să concedem, că unirea a mântuit naționalitatea română de apunere și i-a dat acel avînt spre cultură, care este garanța viitorului nostru.“²⁾

Așa dară ne vor ierta dnii de la „Tel. Rom.“, dacă susținem, că totuși „începe îndoelă“ la aceea, „că cosmopolitismul“ papistaș „nu promovază interesele naționale“.

„Nu negăm înse, că nu s'ar fi întimplat casuri, ca unii Români să-și părăsescă națiunea și să trecă în castrele Magiarilor. Casuri de acestea au fost și în trecut și sînt și astăzi atât la uniți cât și la neuniți, înse la acesta nu este de vină religiunea, ci egoismul celor ce preferesc interesele sale private alipirii datorite față cu națiunea sa.“³⁾

„Era ce privește asertiunea dlor de la „Tel. Rom.“, că „cultură și morală adevărată numai pe base naționale se pôte câștiga“, noi nu le stricăm voea, susținem și asertiunea aceea și pe mai de parte, era noi uniții vom rămâne pe lângă convicția noastră, că cultură și morală adevărată pôte să existe numai pe basă creștină, și ea și până aci vom lucra și de acum înainte în interesul poporului nostru conform acestei convicții.

După aceea continuă dnii de la „Tel. Rom.“ în numărul 101 ast fel:

„A sosit înse anul 1700, an memorabil, cum n'a mai fost în viața acestui popor; an, în care Români s'au născut într'un popor conști de sine; an, care a dăruit poporului român începutul istoriei lui; an, în care rămurelul latin din răsărit a fost altoit în trunchiul lumii civilizate,“ esclamă ca în estase dl autor.

Da, o sosit anul 1700, an, cum n'a mai fost în viața poporului român, dar nu an de bucurie și de veselie, ci an de jale, an de durere și an de nouă suferințe, cum într'adevăr n'a mai fost în viața acestui popor, căci în anul acesta (recte 1698) s'a produs ura și acel foc infernal, care ne-a despărțit în două tabere dușmane până la mörte una alteia; în anul acesta s'a sporit cu unul și cu cel mai periculos, numărul cel nesfârșit al dușmanilor nostri milenari, eu ura între frați, carea mereu rōde la rădăcina vieții noastre pe toate terenurile.

Trebuie să mărturisim, că e frumoasă sinceritatea dlor de la „Tel. Rom.“. Ei mărturisesc, că dinșii și soții lor, cari împreună cu ei fac biserica „națională“ și „ortodoxă“ română, nutrește împotriva noastră a Românilor uniți o ură, care arde într'înșii ca un foc infernal. Frumoasă mărturisire întru adevăr! Dar în sfârșit n'avem, ce să ne mirăm asupra urei acesteia și asupra acestui foc infernal. Dör mai la deal am arătat, cum principiul modern de naționalitate nasce ură. Aci se adevărește, că el nasce ură nu numai în cele politice, ci și în cele bisericesti. De altmintea nici nu aveau lipsă,

¹⁾ Cestiuni II. p. 248 urr.²⁾ Cestiuni II. p. 255 urr.³⁾ Cestiuni II. p. 254.

să mai mărturisescă și cu cuvîntul ura, ce o nutrește ei împotriva noastră, căci cu fapta ne-o mărturisesc ei destul de des. Scim noi prea bine, că totă teologia, ce o învață ei în seminarele lor, culminează în aceea, că noi sîntem, „latine spurcate“.

Noi de altă parte le-o spunem cu inimă deschisă, — și faptele noastre nu ne dau de minciună —: În inima noastră a celor ce ne ținem de biserica unită, chiar pentru că biserica aceasta nu s'a aruncat în brațele principiului modern de naționalitate, ci continuă a forma o parte a bisericii lui Christos, a bisericii catolice sau universale, ura cu focul ei infernal nu are loc: noi iubim pe toți oamenii și le dorim mântuirea, și în rîndul cel dintâi, — căci sângele apă nu se face, — firesc că iubim pe cei de un neam cu noi, și de câte ori ne rugăm lui Dumnezeu „pentru unirea tuturor“, „pentru unirea creștinilor“, cine ne-ar pute băga de vină, dacă în rîndul cel dintâi ne gândim cu iubire la acei Români, cari petrec a față de unirea tuturor, a față de biserica cea adevărată a lui Christos, a față de biserica una și catolică formându-și o altă biserică nu una și catolică, ci „națională“? Și cine ne-ar pute băga de vină, dacă iubirea noastră conform firii, ce o are iubirea, din iubire afectivă une oria se face iubire efectivă și căreă pe toate căile bine plăcute lui Dumnezeu a-i readuce în sinul bisericii adevărate a lui Christos? Nu, noi nu urim pe frații nostri cei de un sânge cu noi, chiar și dacă alta le e credința. Ceea ce urim și trebuie să urim, e greșela lor, credința lor, despre care noi sîntem convinși, că e greșită. Și chiar pentru că-i iubim, chiar de aceea dorim și ne rugăm lui Dumnezeu și facem tot, ce este iertat înaintea lui Dumnezeu, pentru ca ei să-și recunoscă și să-și părăsescă greșela. Și așa deci noi de loc nu purtăm vină, că „ura între frați“ „mereu rōde la rădăcina vieții noastre pe toate terenurile“. Vina asta o pörtă, cei ce nutrește ura aceea.

Apoi continuă dnii de la „Tel. Rom.“:

Căci în zădar se accentuează și de o parte și de alta solidaritatea în luptele noastre naționale, până când noi românii ortodocși neîncetat trebuie să ne apărăm biserica noastră națională față de biserica unită cosmopolită. Până când românii uniți nu se vor reîntorce er în sinul bisericii lor mame, sau cel puțin până nu vor înceta cu desevășire cu atacurile față de biserica noastră, până atunci nici vorbă nu pôte fi de unire sinceră în cugete și în simțiri, nici de o parte nici de alta.

Etă deci, în ce stă memorabilitatea acestui an!

În parte concedem și noi imposibilitatea solidarității în luptele noastre naționale: eu oameni de aceea, cari, pe cum înși-și mărturisesc, ard de focul infernal al urei asupra ta, nu suferă îndoelă, că nu poți, să te lupți alături. Dar spre norocirea noastră nu toți neuniții sînt cuprinși de focul acela, și așa „noi nu sîntem de părerea domnilor de la „Tel. Rom.“, că prin desbinarea noastră confesională s'ar fi desbinat și corpul națiunii române ca națiune, pentru că diferențele religioase în sine nu sînt o pedecă, care să nu ne permită a fi cu toții de acord, când e vorba de apărarea și promovarea intereselor noastre naționale, culturale și politice.

Dovadă despre aserțiunea noastră ne poate servi exemplul frumos, ce de repetite ori ni-l au dat părinții și străbunii noștri, pe cum și exemplul, ce în continuu ni-l dau alte popoare, er la noi în patrie Magiarilor, cari de și sînt despărțiți în trei confesiuni, totuși țin strîns la oaltă în cestiunile lor naționale. Ca să facem și noi ca ei, un singur lucru se poftesce: mai multă toleranță și mai puțin fanaticism din partea unor otodoxi față cu Românii greco-catolici. ¹⁾

Dniul de la „Tel. Rom.“ continuă apoi ast fel:

Apoi nu stă nici aceea afirmare a dlui autor, că în anul acesta s'au născut românii într'un popor consciu de sine. Cetescă dsa cronicarii românii cu atențiune și va vedea, că conștiința națională și a latinității sale a fost permanentă ori deșteptată în poporul român cu mult mai înainte de „S. unire“. Chiar și prin reformații și mai târziu după „S. Unire“ prin papistași a fost numai re-deșteptată prin tipărirea de cărți bisericești în limba română, se înțelege, cu scopuri de proselitism, er nu de dragul românismului. Pentru ce nu contribuie aceștia dar și azi la promovarea intereselor naționale? Pentru că nu le trebuie românii, ci papistași ori calvinii, sau mai bine zis ungurii.

Ba bine că nu stă! Stă foarte bine afirmarea noastră, că în anul 1700 s'au născut Românii într'un popor consciu de sine. Recetescă dlor numai cele ce am scris deja mai înainte despre tema acésta, și vor vedea, cât de bine stă afirmarea noastră.

E apoi foarte șod conceptul, ce-l au dlor despre un „popor consciu de sine“. Câte va publicații românesce tipărite de străin în contra voii bisericii „naționale ortodoxe“ să fie fost în stare a face din Românii un popor consciu de sine? O, dlor, mari sînteți și puțin pricepeți! În chipul acesta țiganii încă sînt un popor consciu de sine, după ce știut este, că Magiarilor au publicat câte va cărți țigănesce. Și Rutenii au o literatură bogată și foarte veche, și sutele de mii de Ruteni din Ungaria totuși nu sînt un popor consciu de sine. Să ne mai provocăm și la alte exemple? Mai spunem unul: Irii nu numai că nu scriu și nu grăesc mai mult limba strămoșilor, ci din contră și-au însușit limba engleză, limba dușmanilor lor seculari, și Irii totuși formeză un popor consciu de sine.

E apoi adevărat, că reformații și mai apoi „papistași“ au tipărit cărți bisericești în limba română cu scopuri de proselitism. Observarea asta pe noi de loc nu ne supără. Noi nici nu am susținut nici o dată, că Iesuiții aceia, cari au tipărit pe sama Românilor cărți bisericești în limba română, ar fi făcut-o de dragul românismului: ei au făcut-o de dragul Românilor, ca să-i scape din ghiarțele calvinismului și să-i mântuiescă pe sama bisericii adevărate a lui Christos, înse fără ca să le schimbe ritul oriental și disciplina bisericească orientală. Că Iesuiții aceia ar fi urmărit scopul de a face pe Români nu numai catolici, ci chiar Unguri, asta s'ar căde, ca dniul de la „Tel. Rom.“ nu numai să o susțină, ci să o și dovedescă. Noi scim ținuturi, cari odinioară fuseră românesce, dar s'au calvinit și ungurit încă pe timpul, în care biserica „națională ortodoxă“ avea încă monopolul exclusiv de a ferici pe Români, nu scim înse nici un ținut, care să

fi fost românesc, eră apoi după anul 1700 să se fie ungurit prin mijlocirea proselitismului papistașesc, cu alte cuvinte prin s. Unire.

Astăzi? Astăzi și Ungurii uotă în tocmăi ca și dniul de la „Tel. Rom.“ până în grumazi în apele principiului modern de naționalitate. De aceea „nu le trebuie românii“, dar nici papistași, ci „mai bine zis ungurii“.

(Va urma.)

Ben Hur

saū

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Paznicul porții ședea pe un trunchiu de cedru a fară la intrare. Lângă el era răzimată de părete o lance, er la picioarele lui lângă trunchiu zăcea un căne.

„Pacea lui Iehovah să fie cu tine!“ îl salută Iosif, când în sfârșit ajunse până la el.

„Ceea ce-mi dai, aceea să o afii și tu, și dacă o vei fi aflat, atunci să aveți tu și al tēi multă parte de ea!“ zise paznicul cu serioșitate și gravitate, de și nu făcu nici o mișcare.

„Eū sînt de nascere din Vetleem,“ continuă Iosif în chipul cel mai convingătoriu.

„Nu este aci loc pe sama —“

„Aci nu!“

„Doră vei fi anșit despre mine. Eū sînt Iosif din Nazaret. Acésta e casa părinților mei. Eū sînt din vița lui David.“

Cuvintele acestea formaū sperarea Nazarinénului. De cum va nu aveaū efect, ori ce cerere, ce ar mai fi făcut-o, ar fi fost zădarnică, până și încercarea de a ajunge la un rezultat mai bun cu imbiarea câtor va sieli. A fi un fiū al lui Iuda, însemna ore ce, — ba însemna mult, dacă vom ave în vedere vađa, ce o aveaū singuraticile vițe. Dar a fi din casa lui David însemna neasemenat mai mult, și glorie mai mare ca acésta nu esista pentru un Evreū. Mai bine de o mie de ani a trecut, de când tinērul păstoriu de oi s'a făcut următoriu lui Saul și a întemeiat o familie împărătescă. Răsboie, nefericiri, alți împerați și nenumăratele schimbări întunecoșe ale timpului au pogorit pe urmașii lui în șirul Iudeilor de rînd; pânea, carea o mâncaū, și-o câștigaū cu o muncă așa de grea, cât alta mai de jos și mai umilitore abia putea să esiste. Și ei totuși aveaū parte de binecuvîntarea istoriei celei sfinte a a poporului său și a familiei sale, căci capitulu cel dintăi și cel mai de pe urmă al acestei istorii era genealogia; ei nu puteaū să fie dați uitării; ori unde ajungeaū printre Israiliți, în dată ce aceștia aflaū, că ei sînt fiūi lui David, pretutindenea îi întâmpinaū cu un respect, care era mărghiaș cu venerarea.

Dacă așa era în Ierusalim și ori unde, un următoriu al acelei familii sfinte sigur putea să spereze băgarē în samă deosebită și la porța chanului de la Vetleem. Dacă Iosif zicea: „Acésta e casa părinților mei!“ el spunea adevērul cel mai curat și mai literal; căci asta era casa, în care dispuse Ruth ca soția lui Booz, în care se născuseră Isai și cei zece ficioari ai lui, dintre cari cel mai tinēr a fost David; acésta era casa, în care a intrat Samuil, când a cercat un împērat și întrînsa l-a și gășit; acésta era casa, carea a dăruit-o David fiului lui Verzelai, prietiniului său din Galaad; acésta era în

sfârșit casa, în care Ieremie prin rugăciunea sa a mântuit rēmașițele poporului său celui ce fugia dinaintea Vavilonenilor.

Cuvintele lui Iosif întru adevēr și avură efect. Paznicul se sculă de pe trunchiu și punēdu-și mîna pe barbă zise cu reverință:

„Rabbi! nu-ți pot spune, când s'a deschis porța acésta întăia oră pe sama călătoriului celui ce doria adăpostire, dar a trecut de atunci o mie de ani; și în totă vremea acésta nu s'a întimplat, ca unui om de omenie să-i fie trebuit, să mērgă mai de parte, fără numai când nu mai era aci loc, în care să se fie putut adăposti. Dacă străiniū au fost primiți așa, atunci ar fi trebuit să albă cauză drēptă paznicul, care ar fi denegat unui coboritoriū al lui David intrarea. De aceea te salut din nou și te rog, să ostenesci cu mine, pentru ca însu-ți să te convingi, că nu este nicăiri loc gol nici în odăi, nici în camere și nici chiar în curte, — ba nici chiar pe coperiș. Dacă mi-ar fi ertat, să te întreb, când ai sosit?“

„Tocmăi acuma.“

Paznicul surise.

„Ca și moștēnul cel de pămînt să fie între voi nemernicul, carele vine la voi, și să-l iubesci pe el ca și pe tine. Nu zice așa legea, rabbi?“

Iosif tăcea.

„Și dacă legea zice așa, pot eū să zic vre unuia, care a sosit mai curēnd: Mērgi de aci, că a sosit altul, care să-ți cuprindă locul?“

Iosif încă tot nu zicea nimica.

„Și dacă așa zice așa, atunci cui i-s'ar cuveni locul acela? Privește la mulțimea de omeni, cari așteptă și au așteptat, unii din ei de pe la amēzi.“

„Dar cine sînt toți omenii aceștia?“ întrebă Iosif întorcēndu-se cătră mulțime.

„Și ce l-a adus aci pe vremea acésta?“

„Nu me îndoese, că tot ceea ce te-a adus și pe tine, rabbi: porunca împēratului.“ Paznicul aruncă o privire întrebătoare la Nazarinean, er apoi continuă: „Porunca acésta a adus aci pe cei mai mulți din cei ce s'au adăpostit în casă. A fară de aceea a mai sosit ieri și caravana din Damasc, carea călătorește în Arabia și în Egiptul de jos. Aci poți vedea omenii și animalele.“

Iosif încă tot nu se lăsă, să fie respins.

„Curtea e mare,“ zise el.

„Dar e plină de mărfuri, — tēncuri de mētăsării, saci de spițerii și felurite alte mărfuri.“

Fața rugătoriului perdu acum pentru o clipă espresia sa cea indiferentă, și ochii lui cei nelucitori se plecară spre pămînt. Cu o anumită căldură zise apoi:

„Nu pentru mine sînt îngrijat, ci eu mine e muierea mea, și la nōpte va fi rece, cu mult mai rece pe colinele aceștia, de cum e în Nazaret. Ea nu pōte să rēmână sub ceriul libēr. Să nu fie ore unde va loc în oraș?“

„Aceștia de aci,“ paznicul arētă la mulțimea, ce se imbuldia din aintea porții, „toți au sciricit în oraș și au adus aci scirea, că acolo tōte ospētăriile, tōte cele ce pot servi de locaș, sînt cuprinse.“

Eră privi Iosif la pămînt și zise, ca și cum ar grăi cu sine însu-și:

„Ea este așa de tinēră! Dacă va fi silită, să petrecă nōptea sub ceriul libēr, rēcēla l-ar fi mōrtea.“

¹⁾ Fōea bis. scol. An. I. 1888. Nr. 18.

„Erași se întorse apoi către paznic și-i zise:

„Doră veți fi cunoscut pe părinții ei, pe Ioachim și pe Ana, cari mai de de mult locuiau în Vetelem și asemenea mie au fost din casa lui David.“

„Da, i-am cunoscut. Au fost oameni buni. Pe atunci eram numai un băcat.“

Acum ochii paznicului se îndreptară spre pământ, ca și cum s'ar gândi. De o dată își ridică fața.

„De și nu vă pot găsi loc de locuit în casă, totuși nu pot să vă resping. Rabbi, tot ce se poate, voi face pentru tine. Câți sînțeti? ”

„Ioșif se gândi, apoi răspuse:

„Femea mea, și un prietin cu familia sa din Beth-Dagon, un orașel de lângă Ioppe. Cu toții sîntem șese persoane.“

„Bine! Nu veți rămâne a fară sub cerul liber. Adu-ți oamenii încoco, și grăbiți, că seii, că în dată ce soroale dispăre în dosul muntelui, în dată și noptéza, și până atunci nu mai este mult.“

„Îți dau binecuvîntarea călătorului fără adăpost, binecuvîntarea celui adăpostit va urma.“

Grăind ast fel se duse Nazarinénul vesel la Maria și la omul din Beth-Dagon. În câte va clipite își aduse acesta familia pe catîri. Muieria era o matronă, fetele erau așa, pe cum trebuie că a fost mama lor în anii tineretelor sale. Când se apropiară de porța chanului, atunci paznicul cunoscuse, că ei toți se țineau de clasa oamenilor de rînd.

„Aci e aceea, despre care ț-am grăit,“ zise Nazarinénul, „și oamenii aceștia sînt prietini nostri.“

Velul Mariei era dat înapoi.

„Ochi azuri și pîr de aur,“ zise încet paznicul, când o vedu. „Așa era tinerul împărat, când a mers, ca să cânte lui Saul.“

Luă apoi căpăstrul din mîna lui Ioșif și zise către Maria: „Pace ție, fata lui David!“ Și apoi către Ioșif: „Rabbi, urmați-mi!“

Societatea fu condusă printr'un coridor larg, care era pardosit cu petri. Dintr'însul ieșiră în curtea chanului. Într'un străin privelește, ce o oferia curtea, ar fi deșteptat interes; dară ei colibile și corturile posomorîte din jurul său și curtea însă-și le băgară în samă, numai pentru ca să se convingă, că toate erau pline plinuțe de oameni și de mărfuri. Pe o cărare, ce au lăsat-o printre mărfurile puse grămadă preste olalta, și printr'un coridor asemenea celui de la intrare ieșiră în locul îngrădit de lângă casă și trecură aci pe lângă dromedari, cai și catîri, cari legați în grupuri dese zăceau și dormiau. Printre animale zăceau mănătorii, oameni de diferite țeri, cari asemenea dormiau ori veghiau în tăcere. Societatea noastră merse încet prin curte la vale, căci stupidii purtători ai muierilor chiar acum se îndărătniciau și nu voiau, să grăbescă. În sfârșit poruiră pe o cărare, care se trăgea în jurul stîncii vâroșe, ce se înălța de-a-supra chanului.

„Sîntem pe calea către peșteră,“ zise Ioșif laconic.

Călănzul așteptă, până ajunse Maria lângă el.

„Peștera, în care mergem,“ zise el către dînsa, „a fost ore când un loc de scă-

pare pentru străbunul tău David. De pe câmpul din jos de noi și de la fântâna cea de colo din vale se obișnuia el a-și aduce aci în siguranță turmele sale; și mai apoi ca împărat încă vinia a dese ori aci la casa cea veche pentru a găsi liniște și însănătoșare, și aducea cu sine mare alaiu. Ieslele încă și acuma sînt așa, pe cum erau pe timpul lui. Culcușul pe pămîntul, pe care a durmit el, la totă întimplarea e mai bun, de cât un culcuș în ocol ori afară la marginea drumului. Dară étă aci e casa dinaintea peșterii.“

Cuvintele acestea nu aveau să fie o rugare de scusă pentru firea modestă a adăpostului oferit. Nu esista adecă nici o cauză pentru o atare rugare. Locul era cel mai bun adăpost disponibil. Oșpeții erau nisece oameni simpli, a căror pretensiuni se puteau mulțami ușor. A fară de aceea pe sama Iudeilor locuirea în atari peșteri era un lucru, care-l aduceau cu sine întimplări zilnice, și despre care aușiau ei a dese ori în cetirile sabatice din s. Scriptură. Câtă istorie a Iudeilor, câte evenimente de cele mai importante ale acestei istorii s'au petrecut în peșteri! Mai mult: oamenii, despre cari grăim, erau din Vetelem, cărora lucrul acesta le era un lucru de toate zilele, căci patria lor avea foarte multe peșteri mari și mici, dintre cari unele se folosiau de locașuri încă de pe timpul Eminilor și al Horiților. Nimica respingătoriu nu era nici în aceea, că peștera, în care ajunseră, servise ori pôte că servia și acum de staul. Ei erau coborîtorii unui popor de păstori, turmele cărora de comun le erau soți și în locașuri ca și în călătorii. Păstrând un obicei, care se reduce până la Avraam, Beduinul adăpostesc încă și azi caii săi în cortul său, ca și cum i-ar fi prunci. De aceea oamenii societății

noștre ascultară bucuroși și veseli de paznic și nu esaminau locașul său cu alt sentiment, fără numai cu cel al curioșității. Ori ce împrejurare, care sta în legătură cu istoria lui David, deștepta într'înșii un interes viu.

(Va urma.)

Posta Redacțiunii. P. T. abonenti, cari au achitat din restanții, ori au solvit abonamentul înainte, și au cerut cuitanții, să binevoescă a considera recepșia postală drept cuitanță și a o folosi ca atare, căci ne-ar costa prea mult și am face spese deșerte trimițînd pentru fie care plătire cuitanții separate în plie și francate cu câte 5 cr.

M. On. Moise Nestu în Orade. Abonamentul de dat ²⁶/₁₂ 95 a fost pe anul 1895; érá cel trimis acum cu dat ⁶/₇ a. c. e pe anul 1896.

Editor și redactor răspundător:
Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 19—1896.

(23) 1—3

Concurs.

În urma decisiunii luate în adunarea generală ținută în 27 Octobrie 1895. Comitetul Reuniunii Femeilor române gr. cat. din Blaș publică concurs la 7 ajutóre, anume: 2 de câte 40 fl., 2 de câte 30 fl. și 3 de câte 20 fl. v. a. cu terminul de 20 August st. n. a. c.

La aceste ajutóre, ce se dau pe anul scol. 1896/7, pot concura eleve greco-cat. a școlii române de fetețe din Blaș.

Cererile să se trimetă la adresa presidentei Reuniunii și sînt a se ajusta cu următoarele documente:

1. Carte de botez,
2. Atestat de paupertate,
3. Testimoniu școlastic.

Din ședința Comitetului Reuniunii Femeilor rom. gr. cat. din Blaș, ținută în 28 Iunie 1896.

Rosalia Muntean
presidentă.

Ioan Fodor
secretar.

Lucru solid, durabil și elegant.

Sibiu, Strada Macelarilor Nr. 37.

Subscrișul am onóre a aduce la cunoștința On. Public, că în lucrătorea mea de păpucărie efectuesc tot felul de încălțăminte pentru domni, dame și copii, pe cum și tot felul de reparaturi cu prețurile cele mai moderate; oferesc tot o dată spre mulțămirea tuturor marfă solidă și prompt executată.

Atrag atențiunea On. Public, că m'am hotărît — de aci în colo — a cerceta toate tîrgurile de țară din Ardeal, servind cu lucru bun și durabil executat în lucrătorea-mi proprie, ér nu cu marfă de prin fabrici, pe cum fac mulți alții.

Recomandându-mă sprijinului binevoitor sum

Sibiú în Iunie 1896

cu distinsă stimă

Constantin Dragoș

măestru pantofar.

(24) 4—6

Marfă gata din materialul cel mai bun.